

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2246/2015
14.09.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Јасминке Станојевић, чланова већа у радном спору тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник адвокат Горан Тодоровић из ..., против туженог ЈП за заштиту животне средине на територији Општине Прокупље, које заступа статутарни заступник ББ из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1259/15 од 15.07.2015. године, у седници одржаној 14.09.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1259/15 од 15.07.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П1 бр.209/14 од 20.03.2015. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду бр..../... – ... од 04.08.2014. године. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1259/15 од 15.07.2015. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Без значаја су наводи ревизије о недостацима изреке и разлога побијане пресуде, којима се указује на битну повреду из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП јер та повреда не представља недозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП. Осим тога, другостепени суд је у образложењу пресуде изнео оцену битних жалбених навода, као и разлоге узете у обзир по службеној дужности, у складу са обавезом из члана 396. став 1. ЗПП, тако да нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, која би била учињена у другостепеном поступку а представљала разлог из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог јавног предузећа на пословима стручног сарадника за ..., на основу закљученог уговора о раду од 30.07.2012. године. Према тада важећем правилнику о организацији и систематизацији туженог предвиђени услов за обављање послова овог радног места је био седми степен стручне спреме одговарајућег смера и три године радног искуства. На тим пословима радила су два извршиоца. Правилником о организацији и систематизацији од 05.12.2012. године, на који је 13.12.2012. године сагласност дао оснивач Општина Прокупље, за ове послове је прописан и услов положеног стручног испита из области безбедности и здравља на раду, који тужилац не поседује. Зато је тужени писаном наредбом од 31.01.2014. године, наложио тужиоцу да отклони разлог због којег не може да обавља послове за које је засновао радни однос и у року од шест месеци положи стручни испит и достави о томе доказ, као и оригиналну диплому или оверену копију дипломе о завршеном седмом степену образовања, јер је приликом заснивања радног односа доставио копију уверења. Истог дана тужени је донео одлуку о распоређивању запослених којом је тужиоцу ограничио послове само на послове радног места за који није прописан услов положеног стручног испита. У наредном периоду тужилац је обављао само послове из ове одлуке. Како ни после протекла остављеног рока од шест месеци није положио стручни испит, тужени је 04.08.2014. године донео решење о престанку радног односа тужиоцу због неостваривања резултата рада и зато што нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради, са отказним роком од 30 дана. По пријави тужиоца инспекција рада је утврдила да у радњама туженог нема пропуста у решењу о престанку радног односа, те је решењем од 29.08.2014. године, на основу обављеног инспекцијског надзора, одбијен захтев тужиоца за одлагање извршења решења о престанку радног односа.

Полазећи од утврђених чињеница, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев за тражену судску заштиту од отказа, јер тужилац није поступио по наредби послодавца и није у остављеном року положио стручни испит који је законски услов за обављање послова његовог радног места. За своју одлуку нижестепени судови су дали довољне и ваљане разлоге које прихвата и Врховни касациони суд.

Неосновани су наводи и разлози ревизије о погрешној примени материјалног права.

Према одредби члана 4. тачка 17. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, број 101/2005) прописан законски услов за обављање послова безбедности и здравља на раду је положен стручни испит о практичној оспособљености лица које је послодавац писменим актом одредио за обављање тих послова. Правилник туженог о организацији и систематизацији измењен је 05.12.2012. године и усклађен са Законом тако што је предвидео положен стручни испит из области безбедности и здравља на раду као услов за обављање послова тужиоцевог радног места. Како после доношења Правилника а посебно по истеку рока од шест месеци по писаној наредби послодавца од 31.01.2014. године тужилац није положио стручни испит, као законски услов за обављање послова његовог радног места, тужени послодавац му је у законитом поступку решењем од 04.08.2014. године отказао уговор о раду уз престанак радног односа, због неостваривања резултата рада односно због тога што нема потребна знања и способности за обављање послова на којима је радио, у смислу члана 179. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14).

Правилно су нижестепени судови у пресудама оценили да писана наредба туженог послодавца од 31.01.2014. године по својој садржини и правном дејству има карактер обавештења у вези са недостацима у тужиоцевом раду, упутствима и примереним роком за побољшање рада, па како тужилац у остављеном року није испунио тражени услов у погледу положеног стручног испита за обављање послова на које је распоређен, настао је оправдан разлог да му се откаже уговор о раду у смислу члана 179. ст.2. и 3. и члана 180а Закона о раду. Могућност примене неке од мера из члана 179а наведеног закона, отклоњена је чињеницом да се отказни разлог односи на непостојање потребних знања и способности за обављање послова на којима тужилац ради, а тај недостатак који представља истовремено законски услов за обављање послова његовог радног места у виду положеног стручног испита тужени није испунио ни истеком дужег примереног рока у којем је то могао учинити.

Наведене одредбе Закона о раду, које су изворно садржане у Закону о изменама и допунама Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 75/2014 од 21.07.2014. године), ступиле су на снагу 29.07.2014. године и нису на незаконит начин ретроактивно примењене у конкретном спору. Као важећи пропис примењене су на правну ситуацију у току, тако што је после безуспешног протекла рока од шест месеци остављеног тужиоцу за полагање испита у трајању до 31.07.2014. године, тужени 04.08. исте године донео решење о отказу уговора о раду и престанку радног односа тужиоцу. Позивање тужиоца у ревизији на чињеницу да ни у време закључења уговора о раду није испуњавао законски услов за заснивање радног односа, у погледу положеног стручног испита, с обзиром да тај недостатак није отклонио ни касније по измени правилника о организацији и систематизацији до доношења писане наредбе туженог послодавца јануара 2014. године, па ни накнадно у остављеном примереном року, не иде њему у прилог већ на штету, те не може довести до друкчијег пресуђења.

Поред изложеног, ваља напоменути да писана наредба туженог од 31.01.2014. године, са остављеним дужим роком тужиоцу да положи стручни испит представља поступање послодавца у складу са обавезом из Конвенције МОП бр.158 о престанку радног односа на иницијативу послодавца (Закон о ратификацији Конвенције

објављен у „Сл. листу СФРЈ“, бр.4/84) и у складу је са препоруком бр.166 о престанку радног односа на иницијативу послодавца.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, нити разлози на које ревизијски суд пази по службеној дужности, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић